

Stockholm den 7 oktober 2021

R-2021/1185

Till Justitiedepartementet

Ju2021/02070

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 9 juni 2021 beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet En ny lag om ordningsvakter m.m. (SOU 2021:38).

Sammanfattning

Sveriges advokatsamfund har i huvudsak inte några invändningar mot utredningens förslag. Advokatsamfundet hyser dock viss oro för att förslagen är ett led i en privatisering av den ordningsupprätthållande verksamheten. Advokatsamfundets grunduppfattning är utifrån rättssäkerhetsaspekter att det är statens ansvar genom Polismyndigheten att främja trygghet och förebygga brott. Därför bör utgångspunkten vara att det är polismän som ska utföra polisiära arbetsuppgifter, men att ordningsvakter inom tydligt angivna ramar kan bistå vid den polisiära verksamheten. Advokatsamfundet motsätter sig att ordningsvakter ska kunna ersätta polismän i det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet, men anser att de inom angivna ramar kan utgöra ett nödvändigt komplement.

Under förutsättning att förslagen inte får nu påtalade konsekvenser, anser Advokatsamfundet att de föreslagna författningsändringarna har fog för sig och att promemorians bakomliggande bedömningar är riktiga. Advokatsamfundet ifrågasätter dock utbildningstiden av ordningsvakter och anser att utbildningen bör vara längre än minst 160 timmar.

Synpunkter

Advokatsamfundet konstaterar att allt fler kommuner under de senaste åren mött utmaningar när det gäller brott, ordningsstörningar och otrygghet. Vidare noterar Advokatsamfundet att detta lett till en ökad efterfrågan från både kommuner, regioner och privata aktörer på att använda ordningsvakter för att främja trygghet och förbygga brott. Enligt Advokatsamfundet är detta ett resultat av att den polisiära närvaron ute i samhället inte har varit tillräcklig. Staten har därför ett ansvar för att fortsätta bygga ut Polismyndigheten och öka polisens närvaro i människors vardag. Detta kan inte ersättas av ökade befogenheter till ordningsvakter anställda av bevakningsföretag. Advokatsamfundet förstår dock att det kommer att ta tid att bygga ut polisorganisationen för att möta samhällets behov.

Advokatsamfundet har därför ingen erinran mot utredningens förslag om att tillstånd att använda ordningsvakter ska kunna meddelas under förutsättning att det finns ett tydligt behov av sådan användning och det kan anses ändamålsenligt för att upprätthålla ordning och säkerhet samt främja trygghet på den plats eller det område eller i den verksamhet som ansökan avser. Enligt Advokatsamfundet bör detta dock få ske endast under förutsättning att Polismyndigheten har faktisk möjlighet att utöva ledning och kontroll över ordningsvakternas verksamhet.

Advokatsamfundet har heller ingen erinran mot utredningens förslag om att en ordningsvakt ska få transportera en omhändertagen person, efter att beslut om detta har fattats av polisman utifrån de skäl som anges i betänkandet. Det framstår inte som ändamålsenligt eller rimligt med en ordning där ordningsvakter får omhänderta en person, men därefter måste invänta polisens transport av den omhändertagna personen. Av samma skäl delar Advokatsamfundet även förslagen i betänkandet om att en ordningsvakt som gripit en person ska få kroppsvisitera den gripne i den utsträckning som är nödvändig för att hans eller hennes identitet ska kunna klarläggas samt att beslagtagna alkohol av ringa värde ska kunna förverkas av ordningsvakten.

Utredningens förslag medför ökade befogenheter till ordningsvakter, varför det är särskilt angeläget att endast lämpliga personer tillåts att tjänstgöra som ordningsvakt. Advokatsamfundet tillstyrker därför utredningens förslag om att Polismyndigheten ska yttra sig över lämpligheten för viss person att arbeta vid ett auktoriserat bevakningsföretag.

Avslutningsvis konstateras att det föreslås att ordningsvaktsutbildningen utökas från 80 timmar till minst 160 timmar. Advokatsamfundet välkomnar den föreslagna förlängningen av utbildningstid för ordningsvakter men anser att utbildningstiden, mot bakgrund av vad som konstaterats ovan om de utvidgade befogenheter som tillkommer ordningsvakter genom förslagen i betänkandet, bör förlängas ytterligare.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander